

IŠ LB Švietimo Tarybos žurnalo ŠVIETIMO GAIRĖS Nr. 12

SU TOKIAIS KURSAIS MUMS NEPAKELIUI

K. BARTKUS

Lietuviškojo auklėjimo išeivijoje pagrindinis uždavinys yra išugdyti jaunus žmones sąmoningais lietuviams ir duoti jiems lietuvišką orientaciją ir lietuvišką išsilavinimą, pagrįstą geru savo kalbos mokėjimu ir lietuviškos kultūros, jos kūrybos, savo tautos istorijos ir savo krašto pažinimu. Tačiau tai pasiekti su svetimoje aplinkoje gyvenančiais ir savo krašto nemačiusiais vaikais bei jaunuoliais, suprantama, yra nelengva ir nevisada pasiseka. Savo tėvų krašto nepažinimas yra didelė kliūtis prie jo prisiūti ir jam pamilti. Tada savaime kyla klausimas, ar nėra būdų, kad lietuviškas jaunimas galėtų pats pamatyti savo tikrąją tėvynę ir joje pagyventi. Nevisi su tikais, kad atsakymas į tą klausimą turi būti tik neigiamas. Juk nors ir labai riboti galimūmų jaunimui nuvykti į Lietuvą kartais pasiūlomi ir sovietų okupuotą Lietuvą buvo įsileista pastovyklauti pionierių stovykloje Cicero moksleivių grupėje, o dabar vasaros metu vėl siūloma: Vilniaus universiteto vardu organizuojami lietuvių kalbos kursai.

Normaliame gyvenime visi pasidžiaugtume, kad jaunimui sudaromos sąlygos nuvykti į savo tėvynę ir ją pamatyti bei pažinti iš arčiau. Taip kai kas ir mano. Tačiau didelė dauguma išeivijos lietuvių supanta okupanto tikslus išbrauti su savo įtaką ir išeivijos jaunimą ir per jį veikti lietuviškąją išeiviją. Atsižvelgiant į Lietuvos okupanto užmas-kuotus tokio jaunimo vyliu-imo tikslus, reikia kalbėti mai.

Mūsų auklėjimo tikslai yra visiškai priešingi sovietinio okupanto tikslams. Tad iš jo jokių nuolaidų ir nelaukiama. Jo siūlomi kursai nėra skirti palaikyti išeivijos jaunimo lietuviškumui, o turi kitus tikslus, siekiamus aplinkinių kelių. Juk jis visada mokės tą reikalą palenkti savo naudai ir sutvarkys jį taip, kad ne tik iš jo turėtų naudoti, bet kad ir pakentų mūsų švietimo siekiamų tikslų veiksmingumui ir kad ardytų išeiviją, kaip kultūrinę ir politinę jėgą. Jaunimas įsileidžiamas, kad jo akys būtų suniekinta ir pasmerktas daugelis dalykų, kurie mums, kaip lietuviams yra brangūs ir neliečiami. Mes siekiame išugdyti jaunimą taip, kad jis vėliau siektų laisvos ir nepriklausomos Lietuvos ir dėl jos veiktų ir kovotų. Okupantas gi siekia kaip tik drumsti bei sunaikinti laisvės siekimus užsienyje ir visais būdais diskredituoti Lietuvos nepriklausomybės idėją. Jis siekia atskirti jaunimą nuo 'vaduotojų' įtakos, kaip jis pašaipiai bei pikti tešluoja mus, ir jaunime ieškoti, ne tik sau šalininkų, bet ir eventualiai ir sau agentų užsienyje.

Jaunimo kelionės į Lietuvą bei 'kursai' organizuojami ne užsienyje gimusių lietuvių vaikų lietuviškai palaikyti, o jiems įjungti į Lietuvos okupanto įtakos orbitą. Okupantas jais rūpinasi. Vykstančius studijuoti lietuvių kalbos ir Vilnių atranka Sovietų atstovybės žmonės. Atstovybės pasirūpina jų nuvykimu, apmoka keliones. Lietuvoje juos globoja nuo Lietuvos siekimų nutolę ir okupantui tarnaujantieji lietuvių komunistai. Bet, kaip žinome, ten niekas neįvyksta be okupanto priežiūros bei nurodymų. Jaunuoliai ten susiduria su nedaugeliu žmonių, kuriems pavesta

jais rūpintis. O tie žmonės negali nukrypti nuo jiems duotų nurodymų. Vieni jų yra rusams ištikimi komunistai, kiti gi gal ir šiaip valdžiai ištikimai tarnaujantieji lietuviai, kurie esamomis sąlygomis ir negali kitaip elgtis. Juk per trisdešimt okupacijos metų visi išmoko ištikimai vykdyti jiems duotus nurodymus. Kaip žmonės gyvena įbauginti, rodo ir tai, kad jie bijo net ir susirašinėti su savo artimaisiais užsienyje ir kad jie, atvykę į Ameriką, bijo susitikti su savo pažįstamaisiais; o susitikę bijo, kad kas nors iš šalies tokio susitikimo nepamatytų ir apie tai neparašytų laikraščiuose. Pagaliau ir mes patys atsimename, kaip per pirmuosius bolševikinės okupacijos metus negalėjome klasėje aiškinti kurio nors klausimo pagal savo nusistatymą bei pažiūras. O ką jau bekalbėti apie žmones, kurie išgyveno net trisdešimt metų nuolatinėje teroro grėsmėje.

Taigi, nuvykę ar nusiūti į okupuotą Lietuvą jaunuoliai, patekę į partiją ir "didžiąją tėvynę" atsidavusių ir labai ištikimų komunistų veikėjų rankas, nesužinos tikros tiesos apie padėtį, girdės tik tai, kas jiems pasakojama bei įtaigojama tikslu juos paveikti taip, kaip naudinga Maskvai. Jaunimas ten išgirsta daug suklustotų istorinių faktų ir apie tolimą Lietuvą praeitį ir apie nepriklausomą Lietuvą ir apie lietuvišką išeiviją. Jis ten sužino apie amžiais besitęsiančią lietuvių ir rusų liaudies 'draugystę', bet nieko nesužino apie praeityje rusų lietuviams padarytas baisias persekiojimą, jų rusinimą žiaurios prievartos priemonėmis. Jis ten bus įtikinėjamas, kad Lietuvos liaudis, išsilaisvinusi iš išnaudotojų priespaudos, laisvai ir savanoriškai amžinai susijungė su rusų liaudimi, net pati pasiprašiusi ją priimti į Tarybų sąjungą. Apie lietuvių laisvės kovotojų partizanų jis iš savo mokytojų bei vadovų sužinos, kad jie buvo banditai, žudė žmones, ir kad lietuvių liaudis buvo rusų nuo tų banditų apsaugota. Jie gal dar išgirs, kad Romas Kalanta ir kiti susidėginę, reikalaujanti Lietuvos laisvės, buvo tik psichiniai ligoniniai - pamišėliai. Jie niekur nieko neišgirs apie Lietuvą savo tėvynę, o girdės pasakojimus apie "plačiąją tėvynę", visur rašomą didžiąja raide. Jiems bus paneigti buržuazinių nacionalistų, į kuriuos įskaitomi ir jų tėvai, skleidžiami pikti ir neteisingi gandai, kad Lietuva yra rusinama, ir jis niekur ten neišgirs faktų, kad Lietuvoje vis gausėja rusiškos mokyklos ir kad visi vaikai jau nuo antro skyriaus privalomai mokomi rusų kalbos ir kad tos kalbos pamokų mokykloje

yra nemažiau, kaip ir savo gimtosios kalbos, kad rusų nuošimtis Lietuvoje vis didėja, kad jų į Lietuvą atvyksta vis daugiau ten gyventi ir užimti svarbiausias vietas ir kad lietuviams daugiau verčiami važiuoti dirbti į Rusiją ir kitus tolimus rusų okupuotus kraštus. Jiems taip pat bus paneigta faktas, kad šimtai tūkstančių lietuvių buvo ištremti į Sibirą lėtai mirčiai ir baisiam gyvenimui koncentracijos stovyklose, o jie tik sužinos, kad nemaža lietuvių, pasitraukdami nuo lietuvių banditų siautėjimo ir sunkių gyvenimo sąlygų Lietuvoje, savanoriškai pasitraukė į kitas respublikas.

Jiems bus rodomi Pirėčupio ir 9-tas Kauno fortas, kur buvo nužudyta daug nekalčių žmonių. Bet jie nieko neišgirs apie Pravieniškį, Raišių, Červenės, Katyno ir kitose vietovėse įvykdytus masinius nekalčių žmonių žudymus ir jų naikinimą Sibiro koncentracijos stovyklose. Jiems bus neaiškiai įtaigojama, kad lietuviškas patriotizmas yra žalingas nacionalizmas, tačiau jie miestų aikštėse matys pasižymėjusių rusų ir jų karių herojų paminklus, muziejuose pamatys daugybę eksponatų, skirtų rusiškam patriotizmui skatinti bei ugdyti. Jiems bus progos pamatyti daug dalykų, kurių pagalba siekiama išaukštinti rusiškai bolševikinę santvarką ir jos laimėjimus, tačiau jiems nebus progos ir nebus leista kur nors savo pasirinkimu lankytis, bet kur laisvai su žmonėmis susieiti bei kalbėtis, kur nors laisvai važinėti ar pamatyti tai, kas nenumatyta jiems parodyti propagandos tikslu. Jiems bus aiškinami ne tik kalbos dalykai, bet ir komunistinės ideologijos klausimai, jų istorinių įvykių interpretacija, pvz. Lietuvos pasidarymas tarybine respublika, tačiau jiems nebus leista ko nors kritiškai paklausti ar laisvai dėstomus dalykus diskutuoti. Jiems bus priminta, kad Tarybų sąjungoje yra visiškai religinė laisvė, tačiau jiems nebus parodyta, kad Vilniuje yra daug bažnyčių, uždarytų ir paverstų sandėliais ir kitaip panaudotų, nesiderinant su jų paskirtimi. Jiems taip pat nebus progų sužinoti, kad Lietuvoje negalima spausdinti religinių knygų ir kad kunigai ir pasauliečiai sunkiai baudžiami už maldaknygės pagaminimą, kad kunigai baudžiami už vaikų religinį mokymą, o tėvai už tokį mokymą šalinami net ir iš darbo.

Suprantama, iš Amerikos į Lietuvą nuvykęs jaunuolis ar jaunuolė greičiausiai to visko nepastebės ir tokio gyvenimo iškraipymo dažniausiai nesupras. Jis pateks į labai grūdriai ir labai rūpestingai paruoštą jam indoktrinacinių sistemą ir, būdamas išaugęs Amerikos aplinkoje, jis bus per naivus ir dažniausiai neturės duomenų ten jam taikomam režimui kritiškai suprasti. Kad taip yra, rodo ir tas faktas, kad kai kurie jaunuoliai 1974 metais Vilniuje visiškai neįtardė bolševikinės indoktrinacijos. Tai rodo, kad jaunimui nėra sveika ir naudinga patekti į per kelis dešimtmečius išvystytą komunistinio rusinimo propagandos bei indoktrinacijos sistemą. Tai rodo, kad nėra atsakinga išeivių jaunimą nukreipti nors ir į trumpalaikius tos sistemos įtaigojimus. Nei tendencingi rusinimo pateisinimai, nei krikščioniškųjų vertybių diskreditavimas besiformuojančiuose brėžiančiuose jauno žmogaus ištikimiuose jam nėra naudingi. Priešingai, ir tautiškai lietuvišku ir krikščioniškuoju požiūriu tokie eksperimentai gali būti žalingi ir todėl nepatartini.

Antras tos srities klausimas yra taip pat kai kam labai suprantamas. Tai išeivijos pedagogikos atitrūkimas nuo Lietuvoje dirbančių mokytojų tarpe vyraujančių pedagoginių principų. Svarstant įvairius auklėjimo klausimus išeivijoje, niekada neužsimenama apie tėvynėje dirbančių mokytojų pasiektą pedagoginę pažangą, o mokytojų žurnalas "Švietimo Gairės" niekada

neparodė susidomėjimo jokių straipsnių iš Lietuvoje dabar išeinančių pedagoginių žurnalų. Kai kam gali atrodyti, kad toks atsiribojimas nuo tėvynėje vyraujančio auklėjimo ir nekreipimas į jį dėmesio yra šališkas ir netikslus. Atsirandant tam tikram žmonių skaičiui, ginančiam vadinamą bendradarbiavimą, savaime kai kam iškyla kalbamas klausimas. Kitaip nei kiltų klausimas siuntinėti jaunimą į Lietuvą.

Kas prileidžia pedagoginio bendradarbiavimo galimumus, tas, atrodo, nėra susipažinęs su bolševikine auklėjimo sistema, nėra susipažinęs su bolševikine pedagogine literatūra ir prileidžia, kad okupuotoje Lietuvoje yra auklėjimo laisvė. Nelaisvoje Lietuvoje nėra laisvo auklėjimo, o tik komunistinis auklėjimas. Auklėjimas komunistams yra svarbiausias kovos laukas ir svarbiausia priemonė įgyvendinti komunistinei ideologijai ir "komunizmui statyti". Jie jam skiria daugiausia dėmesio ir jame labiausiai saugomasi kurių nors ideologinių nukrypimų ar išaukščiau nustatytų uždavinių neįvykdymo. Mokytojams visur ir nuolat primenamas uždavinys auklėti jaunimą taip, kad iš jo išaugtų tvirti komunisto išpažinėjai, kovingi ateistai, nenukryptų į "nacionalizmą" ir pamiltų "plačiąją tėvynę".

Lietuviams mokytojams šviesti leidžiami du mėnesiniai žurnalai: "Tarybinė mokykla" ir "Tarybinis mokytojas". Abu žurnalai nedaud kuo vienas nuo kito skiriasi užtenka tik paskaityti vieną kurio nors žurnalo numerį - paaiškės ir visas komunistinis auklėjimas ir jam statomi uždaviniai bei reikalavimai. Jame skaitytojas randa partijos nutarimus auklėjimo klausimais, Lenino pažiūras apie auklėjimą ir dar

keletą straipsnių, skirtų kovai su nacionalizmu ir kitiems požiūriais: kaip įvykdyti partijos nutarimus, apie komunistinę moralę ir kaip ją ugdyti, apie mokinių savarankišką ateistinę veiklą, apie mokytojų darbą su pionieriais ir kitomis panašiomis temomis. Kiekvieno numerio dalis metodinių straipsnių yra parašyti rusų kalba, vadinasi mokytojams rusinti. Iš tų straipsnių autorių pavardžių matyti, kad tie rusiški straipsniai yra dažniausiai parašyti lietuvių. Reikia manyti, kad lietuviai mokytojai nevisada patys savo straipsniams pasirenka rusų kalbą. Dėl tų straipsnių bei jų kelių problemų tikimo išeivijos lietuviškas auklėjimui reikia pasakyti, kad jie tiek pat tikti išeivijos pedagoginiam žurnalui, kiek Lietuvoje leidžiamos "Tiesos" straipsniai gali tikti lietuvių patriotų išeivių laikraščiams. Apie kuri nors lietuvišką ar bent neutralų auklėjimą tuose žurnaluose jau nieko nerasi. Tiesa, juose yra gerai parašytų vienas kitas metodinių straipsnių įvairiais

specialiais lietuvių kalbos, literatūros ar tautosakos dėstymo klausimais. Tačiau išeivijos lietuviškosios mokyklos mokytojas jais daug pasinaudoti negali, nes jo gramatikos ar literatūros mokymui tokie straipsniai yra per daug specialūs ir jo darbui su nepakankamai lietuviškai mokančiais mokiniams beveik nepritaikomi. Be to, pavergtos Lietuvos pedagoginis žurnalas gali tik retkarčiais išspausdinti kokį straipsnį, kuris išvengtų bolševikinio metodo ir būtų visiškai neutralus ir ne pa-vyzdžiais neprisidėtų prie komunistinio statybos.

Jokių kitų auklėjimo tendencijų bei krypčių komunistų tvarkomame Lietuvos jaunimo auklėjime negali būti, kaip tik viena visiems privaloma komunisti-

nė tendencija, arba, kaip jie sako, "kryptingumas". Iš kalbamų žurnalų matome visus komunistinio auklėjimo siekimus, jam naudojamąs priemones ir milžinišką visą auklėjimą apimantį spaudimą mokytojams, tėvams, kunigams ir pačiam jaunimui nenukrypti nuo jiems nustatytų, labai griežtai prižiūrimo ir valdžios turimomis priemonėmis vykdomo komunistinio auklėjimo.

Lituanistinio auklėjimo uždavinys yra ugdyti jaunimo lietuviškąjį patriotizmą. Tačiau Lietuvoje pagal Maskvos planą jam skiepijamas ne lietuviškas, o tarybinis patriotizmas. Dėl vykstančių i okupuotą Lietuvą jaunuolių pasimokyti lietuvių kalbos galima ramintis, kad per trumpą laiką tokie kursai ar stovyklos daug nepakenks. Bet tokie kursai jau pagal savo paskirtį yra organizuojami tikslu užnuodyti jaunų žmonių sąmonei. Daugumai jaunuolių gal tai neturi gilesnės įtakos. Bet, kad iš viso tokie kursai nepavyktų, jie nebūtų ne organizuojami. Jei Maskvos pavesta partija juos organizuo-

ja, vadinasi, jie jai turi kurios nors reikšmės. O į tokius kursus juk vyksta ir atitinkamų sovietinių istaigų yra atrenkami kaip tik tie, kurie gali atrodyti jiems skirtoms idėjoms imliausi ir dar nesubrendę kritiškai įvertinti jiems gudriu būdu brukamos ideologijos.

Lituanistinio auklėjimo sistemai tokie kursai nepatainauja, nes jie skirti jai griauti.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

EXECUTIVE HOUSEKEEPER

RAMADA INN, in Woburn,
Mass, previous exp. nec. Call
Mr. Gange, 617-935-9760.

(32-36)

COOK

for Detroit company cafeteria,
Monday through Friday position
involving all phases of cooking
Desired middle aged person with
experience. Please call Mon. thru
Fri. between 9 AM and 3 PM
only, 313-223-7697.

(32-34)

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

KAINA NUO \$739.00

Dar yra vietų sekančiose grupėse:

birželio 11	liepos 16 (Dainų šventė)
birželio 25	liepos 18
birželio 30	rugpjūčio 20
rugsėjo 3	lapkričio 21
rugsėjo 19	gruodžio 19

Prie šių grupių galima jungtis iš kitų miestų su
papildomu mokesčiu: pav., vykstantiems iš

Chicagos	119.00
Clevelando	84.00
Detroito	74.00 daugiau

PATARTINA REGISTRUOTIS IŠ ANKSTO —
VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS!

Dėl smulkesnių žinių kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P. O. Box 116
South Boston, Mass. 02127
Tel. (617) 268-8764

Savininkė: ALDONA ADOMONIENĖ

Norintiems atsikviesti gimines iš Lietuvos sutvarkome
reikalaujamus iškviatimo dokumentus.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYNS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
DIRVA
 P. O. BOX 03206
 CLEVELAND, OHIO 44103
 TEL. (216) 431-6344
 THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
 EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS
 ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKŪNAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published two times a week every Wednesday and Friday by American Lithuanian Press Radio Ass'n. Viltis, Inc. • Subscription per year \$13.00 • Single copy 15 cents.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.
 Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiuro numerio kaina 15 centų • Straipsniai pasirašyti pavardėmis, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nepaspausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Tautiškoji linkmė

Dr. Antano Butkaus žodis, pasakytas š.m. balandžio 20 d. minint ALTS-gos Clevelando skyriaus 25 metų sukaktį.

Dr. Antanas Butkus, ALTS-gos Clevelando skyriaus pirmininkas ir ALTS-gos jubiliejiniui seimui ruošti komiteto pirmininkas.

Minint Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Clevelando Skyriaus 25 metų veiklos sukaktį pravartu trumpai sustoti prie mūsų srovės pagrindų ir pažūrėti ką jie mums reiškia, kuo jie mus įpareigoja ir ko mes siekiame. Tiksliausiai tą mes padarysime stabelėje ties mūsų srovės didžiojo ideologo-kūrėjo – prezidento Antano Smetonos dar Nepriklausomoje Lietuvoje pasakytų kalbų pagrindinė mintim. Prezidento Smetonos dar Lietuvoje apibūdinta Tautiškoji Linkmė, arba Tautinė ideologija ir konkretus to tautinio kelio krypties nurodymas ir šandien mums tebėra pats geriausias švyturys, kurio, būdami Tautinės srovės žmonės, jokių būdu negalime išsižadėti. Dar daugiau, su didele pagarba velioniui Prezidentui ir su dideliu dvasiniu pasitenkinimu, minėdami Clevelando skyriaus 25 metų sukaktį, mes galime viešai pareikšti, kad prez. Antano Smetonos anuomet išdėstytos mintys tebėra ne tik mums, tautinės minties žmonėms sektingos, jos taip pat tebėra gyvos, idomos ir labai aktualios ir visai lietuvių išeivijai.

Prezidento Ant. Smetonos patangos išsaminti ir išjudinti lietuvių tautą eiti vieninga Tautine Linkme mums vėl laisvę praradus yra itin svarbios ir sektingos.

Tautiškoji Linkmė, tvirtino prez. Smetona, visų pirma yra pagrįsta teisingumu: prieš Dievą esame visi lygūs – prieš žmones – ne. Nors nelygybė yra gamtos dėsnis, – atranka turi vykti tautos rėmuose. Šiam procese negalima pamiršti dvasinio elemento. Mes norime teisingos lygybės dėsnio, o gyvenime jo nerandame. Vadinasi, jo turime ieškoti ne ten, kur kas yra, bet ten kur kas turėtų būti. To dėsnio apieškoti mes visų pirma žmogaus sąmonėje, gebančioje skirti kas gera ir kas pikta. Teisingumas eina iš gerosios žmogaus valios, eina sąžinės įsakymu. Teisingumo lygybė skiriasi nuo demokratinės lygybės tuo, kad ji yra esmė, o ne forma, o jo nelygybė nuo rasiškos nelygybės skiriasi tuo, kad skelbia ne kraujo, o moralinių asmens vertybių laipsniškumą. Lygūs tie, kurie siekia teisingu keliu teisingo tikslo. Teisingumo politika yra teisės politika. Iš jo vedama tautų apsisprendimo teisė, lygybė prieš įstatymus ir tautos lygybė. Teisingumo dėsnis yra visuotinas. Jis tinka ne tik tautų viduje, bet ir santykiuose tarp tautų.

Kas yra teisingumas – tiksliausia jo sąvoką sąžinė nusako. Teisingumo principą turi saugoti valstybė. Tačiau kaip teisė be kalavijo yra bejėgė, tai lygiai ir

kalavijas be teisės yra smurtas.

Tautinių mažumų atžvilgiu prez. Smetona taip sako: Atgavę savo valstybę mes norime ir turime teisingai tvarkyti savo santykius su savo mažumomis. Tie santykiai turi būti pagrįsti teisingumu. Tautų santykiai taip pat privalo būti tvarkomi teisingumu.

Tautiškąją linkmę mes pajungame labiau, kai jos vieton šiaip ar taip pasiperša kitoniška linkmė. Mūsų priešgynos tvirtina, kad jos esančios daug pranašesnės ir vertingesnės už tautiškąją. Jos vadinamos imantais žodžiais, kaip komunizmas, socializmas, kosmopolitizmas. Jos sakosi užtariant visą pasaulio vargšienų ir kovojančių su ju prispaudėjais. Joms tautiškumas esąs pasenęs vardas. Tai, – žmonių klaidinimas, – tvirtino prez. Smetona, prašau gerb. klausytojų išdėmėti tą jis darė dar Nepriklausomoje Lietuvoje. Tuos tvirtinimus jis pagrindė paprastu ir labai įtikinančiu logišku: – būtent: – Žmogui įgimta norėti asmens laisvę, rišama su nuosavybe. Socialistai daug žada, o vargiai ką teduoda, nes iš tuščio nieko negali pripildyti. Kovą juk tenka tautai prieš tautą kovoti, o ne luomams su luomais. Ar ne taip laimėta ir Lietuvos laisvė? – klausia prezidentas Smetona. Šioje vietoje galima pastebėti, kad ir proletariškoji Sovietų Sąjunga 2-ro Pasaulinio Karo metu, staiga pradėjo kelti rusų tautiškumą ir ragino ginti vokiečių puolamą rusų tautą, o ne proletariją...

Kartais ir tikiabinė linkmė nori visur ir visuomet būti augštesnė už tautiškąją linkmę. Šitokia ar kitokia religija, be abejo, kilnus dalykas, tačiau ji negali atstoti tautiškumo, tvirtino prez. A. Smetona. Kai grąšo pavojus šalies saugumui, ar karas kyla, tautiškoji linkmė turi sutelkti vienybės visokių įsitikinimų žmones. Vadinasi, tautos ir krašto saugumo reikale tautiškoji linkmė turi vyrauti, ją turi eiti visi tautiečiai.

Skelbiant vienybę, reikia juk mokėti vieningai sugyventi vienuose namuose, kai nėra galima jų skyrium

pasistatydinti. Norint apsaugoti ir išlaikyti savo tautinę laisvę, jos ideologija turi būti vieninga ir visomis lytimis išsiskojusi įvairiame gyvenime, turi tilpti ir išsistekti to paties didžiojo ratilo rėmuose.

Talka stiprina socialinius tautos jausmus. Ji tačiau tik tuomet įgyja aiškios prasmės, kai iš anksto sutarta ir planingai vykdoma. Talka, vadinasi, gali sektis, einant iš vieningos tautinės ideologijos.

Tautiškai vieninga sąmonė, pasireiškianti įvairių visuomenės reikalų tinkle, siekia ne jų suvienodinimo, o jų suderinimo. Mes daug kalbame apie tautišką vienybę, bet dar daugiau tenka daryti, kad toji vienybė stiprėtų. Organizacija yra tiek verta, kiek esti gyva, judri ir veikli. Kai tokia nebėra, tai nebeatitinka savo paskirties.

Kad politikos ideologija nepalikėtų ore pakibus, ji turi būti siejama su gyvenimu. Teorija ir praktika turi eiti iš vieno. Iš uždavinių susidaro politikos programa. Iš įvairių gyvenimo smulkmenų susideda ir didžioji tautinė idėja. Žodžius turi sekti darbas. Rimtas darbas, judėjimas ir veikimas gaivina ir stiprina organizaciją, o ją stoka – užleidžia joje vietą sustingimui ir paimimui. Vadinasi, tautiškajai Talkai, plačiai pasidairius po visą kraštą, reikia susidaryti visokių darbų programą ir ją nustatytą laiką vykdyti ir įvykdyti.

Tautinė Sąjunga, įsikūrusi tam, kad skelbtų tautinės vienybės idėją, pati turi būti vieninga ir darbšti. Kad tautinė idėja būtų visuomet gyva ir vaisinga, ji neprivalo stokoti visuotiniškai žmogiško pagrindo. Svaras tautiškumas nusustutūmus esančią idėją, tautinė idėja išsivysta, ten ji virsta žmonijos šeimoje dykaviduriu žiedu, praradusiu savo grožį. Kur tautai vadovauja žmonės, akiai įsimylę savimi ir savaisiais, ten tautinė idėja nestengia pasireikšti tyra ir skaisči.

Paskutiniame dešimtmetyje ir JAV-se mes matėme kraštutinės kairės pastangas išstumti tautiškumo idėją iš valstybinio gyvenimo. Matėme deginamas vėliavas ir kitus valstybinius simbolius. Taip pat iš savo skaudžios patirties daugelis žinome, prie ko tokie kraštutinumai gali privesti. Mes prez. Smetonai pilnai pritariame, kad tautiškumas pasaulyje nėra pasenęs, bet labai skubiai atgaivintinas!

Lietuviškam gyvenime ne turime pamiršti prez. Smetonos įspėjimo, kad skelbiant tautinę vienybę mums reikia mokėti ir patiems vieningai sugyventi, tačiau pripažįstant visuomenės reikalų įvairumą, nesiekti jų suvienodinimo, o tik jų suderinimo.

Žiūrint į mūsų pačių organizacijos ateitį, vėl turime sutikti su prez. Smetona, kad ji bus tik tiek verta, kiek ji išliks gyva, judri ir veikli, svarbiausia, ji turės būti stipriai susijusi su gyvenimu, su išeivijos lietuviams statomais reikalavimais ir jų tarporganizacine savivalda, nes priešingu atveju ji tik pakibs ore. Mūsų veiklos programa turi susidėti iš įvairių išeivijos lietuvių gyvenimo smulkmenų. Į šį išeivijos lietuvių gyvenimą mes turime įnešti pozityvią duoklę! Žodinių deklaracijų neužtenka, žodžius turi sekti darbas.

Pozityviam darbe mes turime jungtis su kitomis lietuviškomis organizacijomis į talką. Kad talka būtų sėkminga, ji turi būti iš anksto sutarta ir planingai vykdoma.

Dabartinių pasaulinių įvykių raidoje Amerikos Tautinė Sąjunga per savo vadovybę ir jos atstovus tarpor-

DŽIUGUS LIETUVIŲ FONDO SUVAŽIAVIMAS

ANTANAS JUODVALKIS

Lietuvių Fondo metinis suvažiavimas įvyko 1975 m. balandžio 12 d. Jaunimo Centre, Chicagoje.

Suvažiavimas pradėtas pamaldomis Jėzuitų koplyčioje, o posėdžiai buvo tęsiami Jaunimo Centro apatinėje salėje. Nominacijų komisijos pranešimu, užsiregistravo 150 dalyvių su 3314 balsų. Tiek asmenų vienu metu salėje niekad nebuvo, nes vieni išėjo galo nesulaukę, o kiti atvyko daug vėliau. Registracija tęsėsi iki 1 v. p.p.

Suvažiavimą atidarė Tarybos pirmininkas dr. J. Valaitis ir minutės tylą pagerbė mirusius Fondo narius. Mirusiųjų albumas buvo padėtas ant spec. stalo greta prezidento.

Malda sukalbėjo kun. A. Kezys, S.J.

Į prezidiumą pirmininkais pakviesti: dr. G. Balukas iš Chicagos, inž. V. Kutkus iš Detroito, Mich. ir Pr. Turūta iš Grand Rapids, Mich. Sekretoriai, anot pirmininko J. Valaičio, niekas nemėgsta, o protokolai reikalingi, pakvietė S. Rauckiną, A. Rūgytę ir P. Stončiū.

Sudarytos bent 5 komisijos, kurių viena: registracijos - mandatų savo pareigas vykdė nuo ankstyvo ryto. Ją sudarė: K. Barzdukas (pirm.), A. Bagdonas, K. Girvilas, P. Indreika, B. Šliažas, P. Želvys ir grėblūnas. Registracija sutarkyta gerai iš eilių nebuvo.

Nominacijų komisiją sudarė: V. Kamantas (pirm.), Br. Polikaitis ir V. Kleiza.

Rezoliucijų-nutarimų komisiją sudarė: V. Kamantas, dr. J. Valaitis, A. Rūgytė ir E. Lenkauskas.

Na, ir paskutiniąją – spaudos komisiją sudarė: Vl. Būtenas, J. Janušaitis, A. Pužauskas, A. Juodvalkis ir J. Kaunas, atstovaujant mūsų didžiųjų laikraščių.

Pasiūlytos komisijos ir darbotvarkė susirinkimo buvo vienbalsiai patvirtintos be jokių pakeitimų.

Dr. G. Balukas, pradėdamas pirmininkavimą, tarė trumpą įžanginį žodį ir žvilgtelėjo į Lietuvių Fondo steigimą, kurio pradininku ir didžiuoju varikliu per visą laiką buvo dr. Antanas Razma. Jei šiandien Fondas pasiekė milijoną, o lietuvių kultūros ir švietimo reikalams atiduota 304,000 dol., tai didelis nuopelnas yra dr. A. Razmos. Jį pagerbiant buvo sugiedota ilgiausiu našiausių metų.

Po šios įžangos, pirmininkavimą perėmė detroitiešis Vytautas Kutkus, ilgametis aktyvus Tarybos narys, savos apylinkės įgaliotinis, Fondo propaguotojas ir veikėjas (berods per visą laiką tėra tik 1 Tarybos posėdį praleidęs).

PRANEŠIMAI

Pirmasis prie neveikiančio mikrofono pasirodė Tarybos pirmininkas dr. Jonas Valaitis. Suminėjo visus Tarybos narius, kurių yra 18. Tarybos sekretorium yra V. Kamantas. Taryba turėjo 5 posėdžius, kuriuose dalyvavo dauguma Tarybos narių.

Valdybą sudarė: pirm. dr. A. Razma, I vicepirm., reikalų ir vaju vedėjas A. Rūgytė, II vicepirm. J. Kučėnas, sekretorius K.A. Girvi-

organizacinėje veikloje, turi padėti visas pastangas šią veiklą suderinti ir ją sustiprinti. Šiam darbe tiek mūsų Sąjungos, tiek kitų bendrinių organizacijų atstovų asmeniškumui tolimesnis pasireiškimas turi kuo skubiausiai būti sustabdytas.

las, išdininkas K. Barzdukas, finansų sekret. P. Želvys ir informacijos vadovas V. Būtenas. Valdyba sutelkė rekordinę sumą 147,547 dol. su 498 naujais nariais ir perkopė per milijoną. Administracinės išlaidos sudarė apie 2% nuo pagrindinio kapitalo.

Investavimų komisiją sudarė: pirm. P. Kilius (jau šiame krašte baigęs komercinius mokslus), V. Naudžius, St. Baras ir dr. V. Šimaitis. Ši komisija turėjo labai sunkius ir daug rūpesčių pareikalavusių metus. Investavimo komisijos darbe aktyviai dalyvavo tarybos ir valdybos pirmininkai. Nežiūrint viso krašto blogos ekonominės padėties (recesija, infliacija), vistiek gautas pelnas ir 24,770 dol. pervesta lietuvių išlaikymo reikalams.

Pelno skirstymo komisiją sudarė: pirm. dr. K. Ambrozaitis, dr. G. Balukas ir Vyt. Kamantas – Fondo atstovai; V. Kleiza, Račauskas ir S. Rudys – LB at-

stovai. Darbas atsakingas, bet nedėkingas.

Statuto keitimo komisiją sudarė: pirm. P. Žumbakis, K. Ambrozaitis, G. Balukas, A. Razma ir J. Valaitis. Statutiniai pakeitimais norima duoti LFondui platesnę visuomeninę bazę ir apriboti nuo pavienių asmenų finansinės įtakos.

Pabaigoje padėjo valdybai, tarybai ir visoms komisijoms už idėją darbą ir pastangas ugdamą Fondą. Visi didžiųjų, kad perkopė pirmą milijoną ir žengė į multimilijoninį Fondą, pareiškė dr. J. Valaitis.

Valdybos pirmininkas dr. Antanas Razma pasidžiaugė, kad praėjusieji metai Fondui buvo sėkmingi, aukų gavo rekordinę sumą. Keturi valdybos nariai dalinai yra apmokami (visų algos sudarė 8580 dol.). Kiti visi fondo vadovybės ir komisijų nariai dirbo be jokio atlyginimo, dažnai padengdami organizacines išlaidas iš savo kišenių.

(Nukelta į 4 psl.)

Šis bei tas Skirpstas

III PL Jaunimo kongresas jau garsinasi, ruošia išsiūbuoja. Daromos konferencijos, svarstomi tikslai, planai, pobūdys. Uoliai renkami kandidatai į atstovus. Nors tą vieną sujudimą varo pirmyn tik bent kiek jau sąmoningi ir visuomeniškai darbai šiek tiek igudę jaunuoliai, bet visas bruzdesys, be abejo, patraukia ne vieną ir iš inertinės, apsnūsdusios atžalyno mimos. O pats didysis entuziazmas, kiek girdime, vyksta Brazilijoje, būsimoje to įvykio salyje. Ten mūsų išeivija yra gausi, tik mažai reiki, nes ten jau laika trauka inteligentijas, todėl mūsų išeivijos spauda, jos trauka inteligentijas, težiūbė. Dabar su šiuo kongresu jie užsidede dideliu noru lietuvių gauti: lietuviškai geriau pramokti, tvirtiau susiorganizuoti, ryšius su kitais kraštais sumegzti.

Kongresą ruošti, be abejo, didžia dalimi pagelbsti vyresniųjų jėgos ir organizacijos. Bet iš jų pusės vienas dalykas labai apgailėtinas. Kodėl numarintas jaunimo žurnalas, taip gražias viltis sukėlęs net keletu numerių? Juk tai pagrindinė jėgų telkimo ir ugdymo priemonė. Taip pat tai – darbų testinumo garantija. Kodėl reikia taip primityviai – be spaudos organo pagalbos verstis? O antra, periodinis žurnalas rodytų ir lietuvių darbų pastovų, ilgalaikį ugdymą jaun. kartoje. Dabar gi atrodo – visas tikslas ir bruzdesio sujudimas – vienas tas kongresas, su juo iškorta veiklos liepsna vėl baigsis... Argi toki planai? Net ir dabar kongreso ruošos žinios išblaškytos visur įvairiai, nėra vientiso vaizdo – jaunam sunku susigaudyti.

Atstovai šį kartą į kongresą renkami su stažu, o ne atsitiktiniai populiariai asmenys. Turi kalbą gerai mokėti, apie tautos reikalus išmanyti. Štai, duodamas toks klausimas apie prisidėjimą prie liet. veiklos: kaip atsakyti, jei paklaus: "O ką aš iš to gausiu?" Lig šiol mūsų jaunimo vadovai šiuo klausimu vis suka aplinkui. Girdi, tai tavo pareiga tėvų žemę mylėti, tu tautai skolingas, tau tėvynė bus dėkinga ir tt. Arba, kad liet. kalba yra graži, kad sena, moksliška svarbi. Taip einam iš pašalių, o vertėtų taikyti tiesiai į klausimo branduolį. Būtent, jaunuoli, laikydamasis lietuvių, tu gausi sau didelio, pinigų nenuperkamo turto ir džiaugsmo! Tu atrasi patį save! Pajusi savo kilmės tvirtumą ir asmens tapatybę. Tuo susijungimu su saviškais tu laimėsi asmens turtingumą ir idėjinę bei kultūrinę gyvenimo prasmę. Pajusi, kad nesti vienišas, lyg pametęs nukas ar iš kelmo išspirtas klajūnas, o didžios ir pasigėrėtinos istorijos bei kultūros dalyvis, taip pat paveldėtojas. Savos kalbos mokėjimu tu būsi pasaulyje branginamos lingvistikos turto gyvas šauklis! Tai puiki garbė.

O kad dabar tauta pavergta ir nuskurdinta, tau nesudarys gėdos, bet atbulai – tave pripildys herojiško idealizmo ir noro kovoti už laisvę, už tiesą. Taip tu patapsi dvasiškai kilnesnis ir žmogiškai tobulesnis, tu įgausi teigiamą impulsų veikti, kad Nemuno šaly, o sykiu ir visur žmonijoje neliktų vėrgijos, ypač tos dvasinės priespaudos, kurią neša Maskva ir panašios nežmoniškos valdžių sistemos. Taip per lietuvių tu tapsi žmogiškumo kovūnu, kone dvasios milžinu! O priešingai nusigrįžęs nuo savo tautos, tu tik klaidžiosi tarp svetimųjų, lyg lašelis jūroje, mažai kam reikalingas, savo tikslo nerasdamas, į gyvenimo dugną grimzdamas...

Tad kurį jauną žmogų gali nevilioti vizija – išugdyti teigiamas dvasios galias, tapti stipriu žmogumi? Ar ne didis asmens kapitalas, suteikiąs garbingą vietą minios pilkumoje, iškėliąs į dvasios viršūnes? Tokiam nėra pavojaus pasimesti ar tapti siauru egoistu, net gyvenimo atmata, narkotikų auka. Kaip ir Gėtės Fausto idėja: tik širdį ir jėgas skiriant kitų pagalbai – artimui, tautai, žmonijai – ir pats tampa didelis, pelnai kilniausia džiaugsmą! Štai, ką neša mūsų klaidžiojančiam jaunui lietuvių vėliava!

KŪRYBA IR MOKSLAS

Rašytojas laureatas, artimas Dirvos bendradarbis Jurgis Gliūda, su Los Angeles radijo valandėlės pranešėja Danute Kaškeliene ir radijo valandėlės pranešėiu bei garsų techniku Vladu Gilyu.

Pokalbis su rašytoju laureatu JURGIU GLIAUDA

Mūsų nuomone radijo pokalbis su rašytoju Jurgiu Gliūda, šiais metais Draugo romano konkurse laimėjusiu jau dešimtą literatūros premiją, gali dominti kiekvieną literatūros mėgėją. Pokalbis įvyko Los Angeles Lietuvių radijo valandėlės studijoje š.m. balandžio 5 d. Pravedė valandėlės pranešėja Danutė

Kaškelienė. Garsų technikas buvo Vladas Gylis.

D. KASKELIENĖ: Los Angeles mieste gyvena naujausia lietuvių kolonija Amerikoje. Didumu ji negali lygintis su Chicago ar kitomis senomis ir didelėmis kolonijomis, bet kūrybingų žmonių atžvilgiu, pralengia daug kurias. Šių metų sausio 12 dieną Draugo literatūrinio konkurso jūrų komisija paskyrė tradicinę

premiją – ir ji teko ne kam kitam, o losangeliečiui rašytojui Jurgiui Gliūdai už jo naują romaną PAGAIRĖ. Tai yra šeštoji jo laimėta Draugo literatūrinė premija. Tuo būdu rašytojas Jurgis Gliūda puošiamas šešiais laurų vainikais. Ryt Chicagoje vyksta literatūros šventė, kurioje bus pagerbtas mūsų laureatas. Sužinojome, kad laureatas nevyksta į tą šventę, mes atviliojome jį prie mūsų mikrofono nors trumpam pokalbiui. Laureate, kokį siužetą paėmėte savo naujam romanui? Kodėl pavadinate romaną Pagaire?

J. GLIAUDA: Pavadinimas alegoriškas. Pagaire nusakoma vėjo arba vėtros užpučiama vieta. Tad pavadinimas rodo siužeto ir temos pobūdį. Vaizduojama šeima, kuri dabar gyvena Kaune. Tos šeimos gyvenimą, lyg vėtra palapinę, perpučia buitinių ir pasaulėžiūrinių konfliktų sūkūriai.

D. KASKELIENĖ: Kodėl paėmėte siužetą iš šių dienų Kauno padangės? Ir man teko karo metu gyventi Kaune ir ten lankyti gimnaziją.

J. GLIAUDA: Masinanti mane tema – tarybinio gyvenimo labirintai. Tą gyvenimą aš gerai pažįstu ir toks siužetas man nėra naujovė. Anksčiau premijuotasis mano romanas Liepsnos ir apmaudo ašiniai buvo skirtas tarybinio gyvenimo tematikai. Literatai iš anapus, kurie skaitė tą veiklą čia, Amerikoje, pripažino vaizdavimo tikrumą.

D. KASKELIENĖ: Kaip jūs žiūrite į vadinamą tarybinę lietuvių literatūrą? Ar iš jos galima pilnai pažinti gyvenimą?

J. GLIAUDA: Neskiri bendros lietuvių literatūros į tarybinę ir netarybinę. Kūrinio vertingumą nustatys istorija. Laikui bėgant viskas sueis į vieną srautą. Išliks kūriniai, kurie nugalės laiko poveikį. Tokie kūriniai nesens, bet nuolatos atgimsta. Čia ir ten parašoma gerų dalykų. Laisvės sąlygose tai yra talento žiedai. Privalomos ideologijos ir re-

Gyvataras 1968 metais tarptautiniame festivalyje Prancūzijoje. Vidury (su juodais akiniais) vadovė G. Breichmanienė.

GYVATARUI 25 METAI...

(Atkelta iš 1 psl.)

šokėjų vardu – A. Kaminskaitė ir V. Stukaitė.

Koncertas su sveikinimais užtruko apie pustrėčios valandos ir savo įvairumu ir

žimo varžtų sąlygose tai jau išradinumas ir kažygiškumas, kurį parodo kompromisų nepripažinęs autorius.

D. KASKELIENĖ: Kartais kalbame, kad be įkvėpimo joks menininkas, taigi ir rašytojas, nieko vertingesnio negali sukurti. Jūs, pone Gliūda, tiek daug parašė, išduokite paslaptį – ar rašote įkvėpimo pagautas?

J. GLIAUDA: Įkvėpimas yra graži lyrinė pasaka. Kūryba yra sugebėjimo, pažinimo ir darbo junginys. Būtinai taip pat savitas autorius idėjų gūmas. Idėjų gūmas negali būti standartinis, ar uniforma aprėngtas. Esu įsitikinęs, kad darbe talkina nuotaika. Ta kūrybinga nuotaika susidaro dėl gana skausmingo autoriaus santykio su nagrinėjama problema ir dėl akistatos su veikalo personažų prigimtimi.

Clevelande posėdžiauja Lituanistikos Instituto suvažiavimo, rengimo komitetas. Iš kairės: Šilbajoris, Ročiūnas, Lenkauskas, Karalius, Ziedonis, Malskis, As-trauskas, Stempužis, Lenkauskienė ir Barzdukas.

V. Bacevičiaus nuotrauka

certai vyksta visose didesnėse lietuvių kolonijose JAV ir Kanadoje, Kanados Lietuvių Dienose, Kanados tautinės parodos metu, Tautinių šokių šventėse ir kt. Gyvataras savo puikiais pasirodymais atkreipė dėmesį į Kanados Tautinio Meno Tarybą (Canadian Folk Art Council), kuri Gyvatarą įjungė į plačius jos rengiamus parengimus visoje Kanadoje. Ypač paminėtinas Gyvataro laimėjimas, tai jų pasiuntimas į Europą atstovauti Kanadą tarptautiniame folkloro festivalyje Montrejeau, Prancūzijoje. 1974 m. išvyko su koncertais į Kolumbiją. Visur Gyvatarą lydėjo pasisekimai ir spaudos atsiliepiamai buvo geriausi.

Gyvatarui nuo pat jo iškūrimo su trumpa pertrauka vadovauja prityrusi ir tam darbui pasisventusi Genovaitė Dumčiūtė-Breichmanienė. Baigus Vilkauskio gimnaziją studijuoja kalbas ir fizinių auklėjimą Vytauto Didžiojo ir Vilniaus universitetuose. Liaudies menu ir tautiniais šokiais domėjosi nuo pat jaunystės ir pirmąsias žinias gavo iš savo mokytojų Ir. Šilingienės ir M. Baronaitės. 1940 m. įstojo į Liaudies Ansamblio tautinių šokių grupę. Nuo čia ir prasideda jos kaip tautinių šokių darbo pradžia. Ji netik pati šoka, bet talkininkauja vadovei M. Baronaitėi paruošiant kitas t.š. grupes ir vadovauja studentų skaučių tautinių šokių grupei. Pasitraukus iš Lietuvos to darbo nepameta ir vadovauja tautinių šokių grupėms Vokietijoje, Flensburge, Haffkrugė, Neustadt, o emigravus į Kanadą vadovauja t.š. grupėms Norandoje ir nuo 1950 m. Gyvatarui, Hamiltone. Tuo būdu švenčiant Gyvatarui 25 metų sukaktį, jo vadovė G. Breichmanienė švenčia 35 metų tautinių šokių srityje darbo sukaktį.

Verbickų ir Kontenų šeimos, tėvai ir vaikai, jau eilę metų šoka Gyvataru.

DIRVOS NOVELĖS 1975 METŲ KONKURSAS

Premija \$600.00

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščių įteikti data: 1975 metų birželio 15 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėlė ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridėdamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavardė, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus – neatplėšti.

SALYGOS. Laimėjusiam autoriui bus įteikta 600 dolerių premija. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMĄ** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Okupuotoje Lietuvoje

Šekspyras, Kalvarija ir bolševikinė networka

Prieš 377 metus, 1598 metais anglų scenoje buvo pastatyta Šekspyro komedija "Much Ado About Nothing". Publika šiltai priėmė vaidinimą. Visad juokina padėtis, kada koks nors niekis sukelia žmonėms daug rūpesčių, galvosūkių ir gadina tarpusavius santykius. Juokinga gi kova dėl išgraužto kiaušinio.

Niekas tada angliose neujausdavo, kad kelintoje generacijoje, tada jiems nežinomoje valstybėje, pasikartos "Much Ado About Nothing". Pasikartos karikatūriškas įvykis, mažytis įvykis, kuris neproporcingai sudundės tarybinės spaudos puslapiuose.

Buvo taip. Sausio mėnesį sovietinis pavaldinys B. Grimalauskas, gyvenęs Kalvarijoje, pajuto, kad eida mas per šlapdriba, jaučia vandenėlį po padais. Pras tos, brokinės gamybos batai praleido šlapdribos drėgmę. Batai, atvirai tarant, praktiškai, prasižiojo, pareikalavo taisymo. Batai atsisakė tarnauti tarybiniam darbuotojui, komunizmo statyboje atsirado properša.

B. Grimalauskas apsiavė senais, gal dar buržuazinės gamybos batais, o prasižiojusius, sovietinius, nuėmė į Kalvarijos buties tarnybos paviljoną. Šiame 'paviljone' buties tarnybos

artelė avalinės remonto sektorius taisė batus. Pataisa nebuvo sudėtinga: ten susiūti, šen uždėti lopą, užklijuoti, ivaryti keleta vinelių.

Po to vizito B. Grimalauskas gavo nuolatinės pasivaikščiojimo pratybas: į 'paviljoną', namo; po kelių dienų į paviljoną, namo. Batai vis nebuvo pataisyti. Tai nėra reikiamos odos, tai vėl nėra tinkamų siūlų. Čia, veizdėk, batsiuvis A. Pranskevičius nesuranda B. Grimalausko batų, o čia, veizdėk, B. Grimalauskas nesuranda centrinės 'paviljono' asmenybės, batsiuvio A. Pranskevičiaus...

B. Grimalauskas susirūpino: jeigu taip į 'paviljoną' belakstant prakiurs buržuazinės gamybos batai, o sovietinės gamybos batai vis nepataisyti, ką jis bedarys? Eiti basam į darbo vietę sausio mėnesį nelabai jau malonu. Gaus slogą, sulauks pašaipų, paklius į 'šluotą'.

B. Grimalauskas pasiryžo kovoti. Jis parašė laišką į Lietuvos komunistų partijos centro komiteto, Lietuvos TSR Aukščiausiosios tarybos prezidiumo, Lietuvos TSR Ministrų tarybos organo, į vadinamą 'Tiesą'. Laiške - skunde vyras nuosirdžiai išklojo savo vargus su 'paviljonu', su basiuvystės artele, su batsiuviu A. Pranskevičiumi. "Aš noriu savo pataisytų batų", pareiškė sovietinis pilietis, nenorėdamas vaikščioti basas sausio mėnesio šaligatviais!

1975 m. vasario 2 d. 'Tie-

soje' buvo atspausintas B. Grimalausko laiškas, sovietinis "Much Ado About Nothing". Vyras apskundė Kalvarijos buties tarnybos 'paviljoną' nesilaikant nustatytų užsakymų atlikimo terminų.

Sujudo visas buties tarnybos aparatas. Į 'problemos' aiškinimą išikišo 'paviljono' vedėja J. Jankauskienė. Reikalas pasiekė rajono centrą, Kapsuką (buv. Mariampolė). Iš čia pats Kapsuko rajono buties tarnybos kombinato direktorius V. Tumelis pradėjo problemos tyrimo 'operaciją'.

Paaiškėjo, kad tikrai batsiuvis A. Pranskevičius nesistengė laiku pataisyti B. Grimalausko batų. Paaiškėjo, kad ir 'paviljono' vedėja J. Jankauskienė nebuvo tinkamai veikusi. Ji nekreipė dėmesio į B. Grimalausko 'problemą', nei paspaudusi batsiuvių A. Pranskevičių.

Ir štai, pagaliau, kovo 20 dieną, Kapsuko rajono buties tarnybos kombinato direktorius V. Tumelis išdirdžiai pranešė specialiu laišku 'Tiesos' redakcijai: "Iškelti faktai tikri. B. Grimalausko batai buvo pavėluoti pagaminti dėl batsiuvio A. Pranskevičiaus kaltės". Buvo nubausta ir J. Jankauskienė "už nepakankamą pavaldžių darbuotojų kontrolę".

B. Grimalauskas atgavo savo sovietinius batus. Ar ilgai jie ištvers? Apie tai niekas nėrašo, nei garantiju duoda.

GREITI PAŽADAI VĖJ AIS LAKSTO

Ok. Lietuvoje ir kituose Sovietijos kraštuose pasireiškė visokių mėsos gaminių trūkumas. Jautiena, kiauliena, paukštiena, palengva tampa "deficitine" preke. Į šią problemą sovietams atsakė propagandinėmis stambių gyvulininkystės kompleksų statybos garbinimu. Statys didžiulius pastatus gyvulininkystei plėsti - pradingęs mėsinių gaminių deficitas! Rytoj, rytoj, mėsos gausi kiek norėsi!

Kaip tarė, taip padarė. Spaudą užvertė, kaip iš vie-

no maišo išversti, propagandiniai straipsniai apie "kompleksų statybos spartą". Tai tikras svaigulys dėl stambmenų. Iš karto stato dešimt gyvulininkystės kompleksų. Netrukus pradės statyti dar penkis pasakiškos produkcijos gyvulininkystės kompleksus. Pavyzdžiai: Vandžiogalos tarybiname ūkyje iškilis šešių tūkstančių kiaulių auginimo ir penėjimo kompleksas, Antanavo tarybiname ūkyje pastatys dviejų tūkstančių galvijų penėjimo fermą, tokius kompleksus statys Telsių rajono Eigirdžių kolūkyje, Šaukoto kolūkyje...

Sovietinė Elta ir Tiesa

(nr. 54) narsiai kalba apie

planus pastatyti tokius

gyvulininkystės kompleksus, kur galėsia auginti 16,3

tūkstančius galvijų, 8 tūkstančius kiaulių.

Iš esmės tokie skaičiai

mažai reikšmės turės bendram ok. Lietuvos ūkiui. To-

kių kompleksų produkcija

nepagerins vartotojo poreikio.

Reikia dar turėti galvoje, kad tos produkcijos

dalį atims valstybė. Nereikia užmiršti, kad dar kompleksų pastatai nepastatyti.

Ką bekalbėti apie darbo

pastatymą reikiama plotme ir apimtimi. Tai nėra kelių

mėnesių darbas. Bet viskas tai bus... rytoj, tuo

sovietinė propaganda patenkinta.

Ar tikrai viskas tai bus

rytoj. Ta pati sovietinė El-

ta ir ta pati Tiesa atsargiai

prasitaria, kad vienur

Statybos ministerija atli-

ko numatytą darbą 91%, ki-

tur 96%.

Kokios atsilikimo priežas-

tys? Atsako Tiesa: priežas-

tys įvairios. Tačiau bene

gandiniai straipsniai apie "kompleksų statybos spartą". Tai tikras svaigulys dėl stambmenų. Iš karto stato dešimt gyvulininkystės kompleksų. Netrukus pradės statyti dar penkis pasakiškos produkcijos gyvulininkystės kompleksus. Pavyzdžiai: Vandžiogalos tarybiname ūkyje iškilis šešių tūkstančių kiaulių auginimo ir penėjimo kompleksas, Antanavo tarybiname ūkyje pastatys dviejų tūkstančių galvijų penėjimo fermą, tokius kompleksus statys Telsių rajono Eigirdžių kolūkyje, Šaukoto kolūkyje...

Sovietinė Elta ir Tiesa (nr. 54) narsiai kalba apie planus pastatyti tokius gyvulininkystės kompleksus, kur galėsia auginti 16,3 tūkstančius galvijų, 8 tūkstančius kiaulių.

Iš esmės tokie skaičiai mažai reikšmės turės bendram ok. Lietuvos ūkiui. To-kių kompleksų produkcija nepagerins vartotojo poreikio. Reikia dar turėti galvoje, kad tos produkcijos dalį atims valstybė. Nereikia užmiršti, kad dar kompleksų pastatai nepastatyti. Ką bekalbėti apie darbo pastatymą reikiama plotme ir apimtimi. Tai nėra kelių mėnesių darbas. Bet viskas tai bus... rytoj, tuo sovietinė propaganda patenkinta.

Ar tikrai viskas tai bus rytoj. Ta pati sovietinė Elta ir ta pati Tiesa atsargiai prasitaria, kad vienur Statybos ministerija atli-

ko numatytą darbą 91%, kitur 96%.

Kokios atsilikimo priežastys? Atsako Tiesa: priežastys įvairios. Tačiau bene

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES For a 74 bed General Hospital to work in beautiful sunny Florida. General duty nurses for all shifts. Good starting salary. Differential for evening and night duties. Liberal personnel policies & fringe benefits. Apply call or write to: Administrator FISHERMEN'S HOSPITAL, INC. P. O. BOX 68 MARATHON, FLORIDA 33050 305-743-5533 (28-35)

svarbiausia - blogas darbu organizavimas. Tarpukinio komplekso statybai Radviliškyje stigo ir mechaniz-

Sovietinių žargonų dėstoma: rangovinės statybos organizacijos per tą laiką nesukomplektavo objektuose darbo jėgos bet materialinių ir techninių išteklių. Ritmingam darbui kompleksų statybose trukdė ir tai, kad Valstybinė plano komisija ir Lietuvos žemės ūkio technikos respublikinis susivienijimas išsprendė dar ne visus materialinio ir techninio aprūpinimo klausimus.

Statybas vykdančios įstaigos nesiteisino, bet apkalto užsakovą: žemės ūkio ministerija ne visuomet laiku pasirūpina technine dokumentacija, reikalingais įrengimais...

Tarp dviejų auklių vaikų be galvos! Stambmenomis apsisvaigine, užsakovas ir statybininkai mažmenų nemato. Kaip tai Soviet-

VIS NAUJOS MUSELĖS ĮKLIŪVA Į SOVIETINĮ VORATINKLĮ

Dabar vis nauji ir nauji 'maldininkai' keliauja į sovietinę Mekką (Maskvą), ne tik 'pasimelsti', bet ir būti pamokytais.

Štai šiomis dienomis 'Moscow News' pranešė, kad kovo 17 d. sovietinės vyriausybės pakviestas Maskvoje svečiavosi Afrikos respublikos Gambijos prezidentas Dawda Kairaba Jawara ir turėjo svarbius pasitarimus su politbiuro prezidentu Nikolai Podgorniu ir Kiril Mazurovu. Pasitarimai praėjo labai draugiškoje ir nuosirdžioje atmosferoje ir abi šalys parodžiusios norą bendradarbiavimą plėsti.

Gal ne visi skaitytojai yra girdėję, kas ta Gambija. Tai ilgas žemės liežuvis, išdriekęs abipus Gambijos upės, ir nuo Atlanto vandenyno nusitiesias į rytus per 200 mylių. Bendras tos valstybės plotas 40868 kv. mylios ir gyvenotojų neturi nė pusės milijono. Bet sovietams, bent šiuo metu, labai svarbi strateginė vieta, nes Gambija guli už poros šimtų mylių šiauriau nuo naujai įkurtos Guinea-Bissau respublikos, o Žaliojo Rago (Cabo Verde) salos į vakarus Atlanto vandenynę.

Gambijos dalis - šv. Elenos sala, kur yra ir sostinė - Bathurst miestas, kadaise priklausė Kuršo hercogams, kaip ir prie Venezelos krantų gulinti Tobago sala (apie kurią Dirvoje pakartotinai buvo rašyta). Tačiau nėra jokių žinių, ar hercogai kada nors bandė ten ir kolonistų įkurti. Jie vedė tik prekybą su čia būviais. Nuo 1843 m. Gambija buvo britų karūnos kolonija. Po paskutinio karo, pradėjus britų imperiją parceliuoti, Gambija 1965 m. vasario 18 d. gavo nepriklausomybę ir paskelbė respublika common-

SPORTO VARŽYBOS ROCHESTERY

Plaukymas

Šeštadienį, gegužės 3 d., 12:00 val., Benjamin Franklin High School baseine, kampas Norton St. ir Hudson Avenue (apie 5 mylios nuo miesto centro).

Varžybos atviros visiems JAV ir Kanados lietuviams plaukikams sekančiose amžiaus grupėse ir rungtyse, vykdomos apygardų pagrindu:

tijoje įprasta, Tiesa ėmė šauktis kompartijos talkos. "Nuolatinį dėmesį gyvulininkystės kompleksų statyboms turi skirti partijos rajonų komitetai..."

"Sudėtingas" yra sovietinis ūkininkavimas. Ten, kur laisvame ūkyje dirba vienas darbininkas, sovietinėje sistemoje reikalingas penkių darbininkų ir šešių kontrolierių!

Mergaitės ir berniukai 10 metų ir jaunesni: 50 j. laisvu stilium, nugara, krūtine, peteliške, 100 j. kompleksinis; mergaitės ir berniukai 11-12 metų: 50 j. l. stilium, nugara, krūtine, peteliške, 100 j. l. stilium, 200 j. kompleksinis, 4x50 l. st. ir 4x50 kompleksinės estafetės; moterys ir vyrai 13 metų ir vyresni: 100 j. l. stilium, nugara, krūtine, peteliške, 50 j. peteliške, 200 j. l. stilium, 200 j. kompleksinis, 4x50 l. st. ir 4x50 kompleksinės estafetės. Atsižvelgiant į dalyvių skaičių, kai kurios rungtys gali būti jungiamos arba išleidžiamos.

Kiekviena apygarda gali išstatyti neribotą skaičių plaukikų, tačiau į apygardos surinktų tų skaičių kiekvienos rungtys gali būti jungiamos arba išleidžiamos. Kiekvienas plauikas gali dalyvauti 3 individualiose rungtyse ir estafetėse. Plaukti galima ir vyresnėse amžiaus grupėse, bet tik tris individualias rungtis iš viso.

Iš anksto prašoma kaip galima greičiau registruotis: Arvydas Barzdukas, 3322 Hartwell Ct., Falls Church, Va. 22042 (tel 703-560-1410), pranešant amžių ir rungtį (distanciją ir atsiemtą laiką). Registracija bus priimama ir varžybose.

Svarbu: kiekvienas dalyvis prašomas į varžybas atsivežti sekantį pažymėjimą: "In consideration of my entry being accepted at the 1975 North American Lithuanian swimming championships, I shall not hold the North American Lithuanian Sports and Physical Education Committee, the Rochester School District nor anyone else connected with these championships responsible in the event of injuries, damages or losses sustained by me at the said meet."

Athlete's signature
Signature of parent or guardian (for minors)"

Stalo tenisas

Carter Recreation Center, skersai gatvės nuo Benj. Franklin gimnazijos. Šeštadienį nuo 10 val. ryto iki 4 val. p. p., sekmadienį nuo 12 val. iki 4 val. p. p.

Registracija

Visoms varžyboms, šv. Jurgio parapijos salėje, 545 Hudson Avenue, nuo 9 val. ryto. Nakvynių ir visais kitais varžybų reikalais prašome kreiptis į Vyta Lelį, tel. (716) 227-4304.

Važiuoti

Iš New York Thruway 490-tu keliu į vakarus, 47 keliu į šiaurę, 104 keliu į vakarus iki Hudson Avenue išvažiavimo, tada į kairę, keturias mylias iki Carter centro arba toliau, iki šv. Jurgio parapijos salės.

Linksmavakaris

Šeštadienį, 8 val. vakare!

Paraginimas

Apygardų vadovai prašomi pasirūpinti apygardinių komandų sudarymu ir tinkamu atstovavimu varžybose. Smulkesnė informacija gaunama sporto klubuose. Rengėjai

BEATODAIRIS KOVOTOJAS...

(Atkelta iš 1 psl.)

ves Kinijos patriotas!" Apie jį galima pasakyti, kad "Čiangas yra buvęs urasus, isidus, pasišventęs, nepasiduodas laiko įtakoms ir didžia dalimi atsitolins nuo bėgimų XX-to a. istoriškų įtakų".

Čiangas laidotuvėse Taipei sostinėje, įvykusiose 1975. IV.16., JAV vyriausybė, pagerbdama savo buvusį ištikiusį sąjungininką, buvo nusitūsi svarią delegaciją, vadovaujamą viceprezidento Rockefellerio. Laidotuvės buvo perduodamos TV žiūrovams, kaip jos vyko per pasaulinio masto satelitų tinklą. JAV žiūrovai galėjo pamatyti, kaip 1,500,000 asmenų, išsiriakė Taipei gatvėse, atidavė paskutinę pagarbą savo igamečiui vadui ir kovotojui už Kinijos žmonių laisvę. Tačiau Čiangas kūnas nebus pakistas po velėna: jis liks mauzoliejūje ir, kai ateis laikas, bus pervežtas į Pekiną, kur ilsės šalia Kinijos žadintojo Sun Jatseno.

MEN — WOMEN

HIGH SCHOOL GRADUATES

WANTED

For These Important Jobs:

Administrative Personnel
Mechanics
Welders
Machinists
Gun Smiths
Auto Parts Men
Canvas Repairmen
Wrecker Operators
Optical Repairmen
Crane Operators
Printers

Parttime Military Service

Intelligence Analysts

Interpreters

Foreign Language Specialists

Computer Repairmen

Photo Laboratory Specialists

Radio Teletype Operators

Communications Specialists

Instructors

Equipment Operators

Counter Intelligence Specialists

Medical Technician

You don't need experience. If you qualify we'll guarantee you training in the job you choose. And we'll pay you while you learn! Make your part time job a part time career.

U.S. ARMY RESERVE OPPORTUNITIES

Huisman U.S.A.R. Center
Harvard and Richmond Rds.
Warrensville Hts., Ohio 44122

Schlegel U.S.A.R. Center
11410 Broadway Ave.
Garfield Hts., Ohio 44125

216-464-1650

216-271-3600

MOTEL U.S.A.R. CENTER

5301 Hausman Rd.
Parma, Ohio 44130

216-886-2880

(31-33)

-- Nuo rytojaus laikysimės dietos!...

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Nepamirškite, kad šį šeštadienį, balandžio 26 d. 8 v. v. Severance Hall įvyks didysis jubiliejinis Čiurlionio ansamblio koncertas. Bilietai po 6, 5, 4 ir 2 dol. gaunami Severance Hall kasoje.

UŽBAIGTUVIŲ VAKARIENĖ

Čiurlionio ansamblio 35 metų sukakties užbaigtuvių vakarienė įvyksta balandžio 26 d. tuoj po koncerto Lietuvių Namų viršutinėje salėje. Programoje: trumpas užbaigimo padėkos žodis, karšta vakarienė, gėrimai ir šokiai. Kaina asmeniui tik 5 dol. Bilietai gaunami pas N. Motiejūnienę, V. Jokūbaitį, P. Mašiota ir Lietuvių klube. Bilietus prašom įsigyti iš anksto, nes prie įėjimo jų gali pritrukti.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

L. Balčiūnaitė prie mikrofono dėkoja Graninės nepaįstanciai vadovai Aleksandrai Sagienei. V. Bacevičiaus nuotrauka

PUIKUS GRANDINĖLĖS BALIUS

Grandinėlės Aplinkinio balius praėjo su dideliu pasisekimu. Erdvion ir gražiai dekoruotą salėn susirinko virš 500 žmonių. Jų tarpe daug jaunimo ir amerikiečių svečių. Puošnios lietuvių visuomenės tarpe matėme Cleveland Plain Dealer korespondentę Jane Scott, Nationalities Service direktorę Lucrecia Stoika, Cleveland State University Ethnic Heritage Center direktorių Dr. Carl Bonutti su ponia, Kent State University Ethnic Heritage Center direktorių Dr. John Cadzow su ponia, Cuyahoga Community College Ethnic Heritage Center direktorių Eli Ferenchik, Beachwood School Superintendent Dr. Robert

Holloway su ponia, Custom Trim Co. prezidentą ir savininką Aleksą Kunevičių su ponia ir daugelį kitų. Grandinėlės maloniai nustebino svečius tvarkingu ir elegantišku balius paruošimu ir tikrai baliui pritaikinta programa.

Trys skirtingos šokėjų grupės, palydimos Jono Pažemio paruoštos kapelos, atliko visą eilę niekur nematytų, naujų šokių, praėjusių pro žiūrovų akis margu kaleidoskopu. Ir šokėjai, ir muzikantai buvo gerai pasirodę, šoko ir grojo su įprastu Grandinėlei nuosirdumu ir entuziazmu. Šios gražios programos kreditai tenka jaunųjų šokėjų mokytojoms Nijolei Balčiūnienei ir Teresei Schaser ir koncertinės grupės mokytojai ir Grandinėlės vadovui Liudui Sagiui, padėjėjui Gintautui Neimanui ir asistentui Alvydui Narbutaičiui, bei kapelos vadovui Jonui Pažemiui. Jie ir visi ilgamčiai šokėjai ir muzikantai gali didžiulius, sugebėdami išlaikyti Grandinėle jauną, įdomią, puošnią ir pajėgią savo pasirinktoje lietuviško sceninio šokio srityje.

Pereitais metais Grandinėlės vadovas Liudas Sagys įsteigė metinę premiją "už pasišventimą ir meilę lietuviškam sceniniam šokiui Amerikos žemėje." Šiais metais ši premija buvo įteikta balius metu Dalei Rydelytei ir Marijui Narbutaičiui.

Grandinėlės balius svečiai su dėmesiu seka programą. J. Garlos nuotrauka

Pasveikinti ir gėlėmis apdovanoti buvo Grandinėlės nariai — penkiamečiai. Rūta Giedraitytė ir Lidija Balčiūnaitė dėkojo vadovams žodžiu, gėlėmis ir dovanomis. Balių ruošė Grandinėlės nariai ir vadovai, tėvų komitetas, buvę šokėjai ir visa eilė rėmėjų.

Šis pavasarinis balių žada virsti tradiciniu. Programos vedėjas Arūnas Čiuberkis atsisveikino su svečiais iki kitų metų gegužės mėnesio 8-tos dienos.

• Lojalumo diena ir paradas šiais metais bus balandžio 27 d. 2:30 val. p. p. Parada, kuriame dalyvaus veteranai ir organizacijos, parodydamos patriotiškumą, priims meras Ralph Perk ir kiti aukštieji pareigūnai.

• 22.090 studentų įstojo į Cuyahoga Community College visose trijose mokslavietėse. CCC 1963 m. pradėjusi mokslą su 3000 studentų dabar yra viena iš didžiausių mokslo įstaigų Ohio valstijoje.

CLERK TYPIST

CLIFTON, N. J. PURCH. DEPT.
\$110 START. \$120 - 3 MO. TYPE
PURCH. ORDERS, SHIPMENT
REPORTS CANCELL. FILE CORRES.
MISC. CLERICAL DUTIES.
201-772-3200 (28-34)

VYSK. VALANČIAUS MOKYKLOS JUBILIEJUS

Kultūrinį ir lietuviybę žadinimo darbą vertinantieji asmenys nuoširdžiai kviečiami dalyvauti Vysk. Valančiaus Lituanistinės Mokyklos Clevelande 25 metų sukakties akademijoje š. m. balandžio mėn. 27 dieną 4 val. po pietų Sv. Jurgio parapijos salėje. Programoje pagrindiniu kalbėtoju bus PLB švietimo Tarybos pirmininkas Stasys Rudys. Meninėje dalyje dalyvauja Grandinėlės jaunesniųjų šokėjų grupė, Dalia Orantaitė, kanklininkė D. Walsh ir aktorius Ignas Gatautis. Svečiai bus vaišinami kavu-

te ir užkandžiais. Įėjimas asmeniui \$1.50. Gausus dalyvių skaičius yra būtina moralinė parama tolimesniam lietuviškų auklėjimo institucijų klestėjimui.

FARM FOR SALE

Montville — 15 Min to Ocean
& 10 Min Shopping
FARM, W/26 ACRES
4 yr. old custom built raised
ranch, 4 bdrms, 2 bths, liv. rm.
w/patio. Lrg. kthen. WW Crtpng
New 24x36 Barn. Exceptional
piece of property. Priced at
\$83,000.

OAKDALE REALTY INC.
430 B Chapel Hill Rd.
Aakdale, Conn. 06370
203-859-0440

(32-34)

Society National Bank atidare naują skyrių Parmoje, 7450 Broadview Rd. Nuotraukoje sekretorė Terri Cipiti prie lobių skrynių...

Aplankykite lietuvišką krautuvę Parmoje.

Geriausio maisto produktai, vietiniai ir importuoti. Didelis pasirinkimas sūrių, dešrų ir mėsos

MEAT MART INC.

Savininkas V. JANONIS

10405 Pleasant Valley & York Rd.
Parma, Ohio
Tel. 845-4935

Krautuvė atidaryta pirmad. iki ketvirtad. 9-7 v. v.
Penktad. 9-9 v. v. Šeštad. 9-6 v. v.
Sekmadi. 10-3 v. p. p.

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA. GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKSTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandose suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

FREE...SUPER GIFTS AT SUPERIOR SAVINGS!

RCA 17" Color TV for Certificates of Deposit

Limited
offer while
supply
lasts.

- Deposit \$1,600, 4-year maturity and get the TV set now.
- Deposit \$2,500, 29 months maturity and get the TV set now.
- Deposit \$5,000, 14 months maturity and get the TV set now.

TELEVISIONS BASED ON DISCOUNT CERTIFICATES.
Penalty is imposed for early withdrawals.

Open a new account or add to your present Savings Account and get 5 1/4% daily interest PLUS...

Corning Ware 9-inch Pie Plate
for a deposit of \$250 or more.

Irvinware's Gourmet
Susan for
a deposit
of \$500
or more.

Corning Ware Petite
Fours Set for a deposit
of \$1,000 or more.

Deposits must remain at least one year.

Open Saturdays
Closed Mondays

Also available are 7 1/4% C.D.'s for 6-year maturity in \$1,000 units.

Superior Savings AND LOAN ASSOCIATION

MAIN OFFICE
798 East 185th Street

SUPERIOR OFFICE
6712 Superior Avenue

EUCLID OFFICE
13515 Euclid Avenue

CEDAR OFFICE
14406 Cedar Road (near Green)

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• **Kazimieras Pocius**, Vilties Draugijos pirmininkas, padidino savo įnašą Vilties draugijoje 800 dolerių, tokiu būdu jo ir šeimos bendras įnašas Vilties draugijoje dabar yra 1,735 doleriai. Sveikiname naują tūkstantininką.

• **Saulius Šimoliūnas**, Detroit, Dirvai paremti prie prenumeratos pridėjo 20 dol. Ačiū.

• **W. Žiogas**, Orefield, Pa., atnaujindamas prenumeratą, Dirvai paremti pridėjo 20 dol. Ačiū.

• **Birutė ir Mečys Abromaičiai**, gyv. Toronte, atnaujindami prenumeratą, atsiuntė Dirvai paremti auką 10 dol. Ačiū.

• **V. P. Janulaitis**, Chicagoje, Dirvos nuoširdus rėmėjas, atnaujindamas prenumeratą pridėjo auką 15 dol. Ačiū.

• **Dr. A. Grušnys**, Wichita, Kansas, Dirvai paremti atsiuntė auką 12 dol. Ačiū.

• **Albinas Stukas**, Elizabeth, N. J., padidino savo Vilties draugijoje įnašą, atsiųsdamas 10 dol. Ačiū.

• **Stasė Jakubonienė**, a. a. Jurgio Jakubonio našlė, Dirvai paremti atsiuntė 25 dol. Ačiū.

• **M. Rėklaitis**, Chicagoje, Dirvai paremti atsiuntė 10 dol. Ačiū.

• **John B. Sabal**, Rocky River, O., Dirvai paremti atsiuntė 10 dol. Ačiū.

• **Dr. R. Sakalas**, Richmond, Va., Dirvai atsiuntė auką 10 dol. Ačiū.

• **SLA prezidentas P. Dargis** kreipiasi į visas Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kuopas ir pavienius narius prašydamas neatidėliojant rašyti laiškus JAV vyriausybei, kad ji iki šiol vedamos nepripažinimo politikos nepakeistų ir kad Jungtinėse Tautose ir Europos Saugumo konferencijoje reikalautų visoms Pabaltijo tautoms laisvės ir nepriklausomybės, o kongresmanų prašyti, kad remtų rezoliuciją H. Con. Res. 165,

• **Kenoshos ALTO** skyriaus valdyba, pirmininkas dr. V. Balčiūnas ir sekretorius Kostas Darbutas, paskutiniu metu pasirodžius žinioms, kad mūsų JAV kai kurie pareigūnai yra linkę pripažinti Baltijos valstybes, kaip nedalomas Sovietų Rusijos dalis, pasiuntė Wisconsin senatoriams ir kongresmanui tuo reikalu laiškus. Dabar Kenoshos ALTO skyriaus valdyba gavo iš senatoriaus Gaylord Nelson ir iš senatoriaus Killiam Proxmire, bei iš kongresmano Les Aspin atsakymus, kad jie į tuos klausimus atkreips savo dėmesį.

• **Aloyzas Jurgutis** praneša, kad iš ok. Lietuvos gavęs žinią, jog š. m. balandžio 12 d. atmetas jo žmonos ir dukters prašymas išvykti iš Lietuvos pas savo vyrą ir tėvą ir įspėta, kad nebandytų palaikyti jokio ryšio su JAV ambasada Meksikoje. Chicagoje sudarytas spec. komitetas jo žmonai ir dukrai gelbėti. To komiteto pirmininkus pakviestas Simas Kudirka.

• **SLA 126 kuopa** New Yorke Dirvai paremti atsiuntė auką 10 dol. Ačiū.

• **Lietuvių žurnalisto Sąjunga**, per vykd. vicepirmininką J. Janušaitį, Dirvai paremti atsiuntė 25 dol. ir dėkoja už nuoširdų bendradarbiavimą, nuolatinį Sąjungos garsinimą bei informavimą plačiosios lietuvių visuomenės apie LŽS veiklą. Kartu linkima Dirvai dar ilgus metus budėti kovoje dėl Lietuvos laisvės ir išlikti visada laukiamu svečiu kiekvieno lietuvių namuose. Ačiū už auką ir linkėjimus.

• **Muz. I. Vasyliūnas**, iš Somerville, Ma., atsiuntė Dirvai paremti auką 15 dol. Ačiū.

• **Vincė Jonuškaitė**, buv. Lietuvos operos primadona, dabar gyvenanti Santa Barbaroje, Ca., atsiuntė Dirvai auką 10 dol. Ačiū.

New York

• **A. a. prof. Juozui Brazaičiui**, Darbininko redaktoriui, politikui, rezistentui, literatui balandžio 13 dieną, Kultūros židinyje, Brooklyne, buvo surengtas minėjimas-akademija dalyvaujant virš 200 žmonių: velionies artimų draugų, kolegų, studentų, buvusių mokinių ir į minėjimą atvykusių iš tolimų JAV vietų. Apie velionį kalbėjo Vytautas Vaitekūnas, Simas Sužiedėlis, Paulius Jurkus, Stasys Santvėras ir dr. Adolfas Damušis. Aktorius H. Kačinskas paskaitė iš J. Brazaičio raštų. Po akademijos buvo vaišės.

Australijoje "Velykų bobutė" su skautais ir lietuviškos mokyklos mokiniais tradicinėje Sydney skautų suorganizuotame Velykų pobūvyje. V. Vilkaičio nuotrauka

• **Gen. Povilo Plechavičiaus** mirties paminėjimas-akademija įvyks balandžio 27 d., 4 val. p. p. Kultūros židinyje. Kalbės Kario redaktorius Zigmas Raulinaitis ir gen. Mikas Rėklaitis iš Chicago. Po akademijos vaišės.

• **Dail. P. Baltuonio** medžio skulptūrų paroda įvyko balandžio 19 d. ir 20 Kultūros židinyje. Rengė Vyr. Skaučių židinio Vilija narė. Meno kūrinius apibūdino P. Jurkus.

• **Dail. Aleksandra Kašubienė** balandžio 23 d., Donell bibliotekos salėje New York miesto širdyje, skaitė paskaitą tema "Space definitions in fabric". Paskaita buvo pailiustruojama skaidrėmis ir nuotraukom.

Los Angeles

TAUTINIŲ NAMŲ VEIKLA

Naujoji Valdyba balandžio 15 d. vakare turėjo pasitarimus dėl ateities veiklos.

Vienas iš svarbiausiųjų einamųjų projektų, tai užbaigimas gražaus baro, kurio braižiniai buvo padaryti arch. R. Muloko. Žinoma yra ir daugelis kitų, kurie darbu prisidėjo ir toliau prisidės.

Piknikas

Artėjant šiltesniam orui, prisiartina ir piknikų sezonas.

Tautinių Namų piknikas įvyks birželio 29 d. 12.30 p. p. Tautiniuose Namuose.

Bus duodami pilni pietūs, bus baro patarnavimas ir veiks loterijos stalas. Bus linksma popietė. T. N. valdybos vardu kviečiu visus narius ir svečius į pikniką atsilankyti. Čia, prie vaišių, pasimatysime su draugais ir pažįstamais.

R. Jurekūnienė sutiko būti pikniko šeimininke, o jai į talką stos visa valdyba.

S. Batkienė

• **Kalifornijos State universitete**, Los Angeles, pasižymėjusių moksle (Dean List) yra šie lietuviai studentai: Irena Žukaitė, Patricia Kiškytė, Vaida ir Vilija Butkytės, Ilona Božėnaitė ir Tomas Stančikas. Garbė mūsų jaunimui. Jie taip pat yra veiklūs ir lietuviškoje veikloje.

• **Akt. Juozas Kaributas**, Los Angeles, Ca., Jono Jurašo šeimai paremti surinko 540 dol. aukų, kurias sudėjo Los Angeles kultūrininkai ir teatro darbuotojai. Netrukus Jonas Jurašas yra laukiamas atvykstant į Ameriką. Losangeliečiai p. Tamai yra artimi jo giminaičiai, kurie taip pat rūpinasi jo atitaukimu į šį kraštą.

• **Ignas Deksnys**, pakėlęs sunkia operacija Santa Monikos ligoninėje, grįžo į namus ir, savo mielos ir rūpestingos žmonos prižiūrimas ir globojamas, palengvėle taisyti.

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Išvyksta BALANDŽIO 25 dieną — grįžta gegužės 3 dieną
iš BOSTONO ir NEW YORKO
KAINA TIK \$739.00

Prie šios grupės galima jungtis iš kitų miestų su papildomu mokesčiu; pav., vykstantiems iš Chicago \$119.00
Clevelando- \$ 84.00 daugiau.

GRUPĖSE DALYVIŲ SKAIČIUS RIBOTAS — NESIVĖLUOKITE!

Vasaros ekskursijos į Lietuvą prasideda GEGUŽĖS mėnesį. Registracijas priimame dabar.

Kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P. O. Box 116
South Boston, Mass. 02127
Tel. (617) 268-8764

Savininkė: ALDONA ADOMONIENĖ

dienį, 2 v. po pietų, Women's Club Salėje, 1210 4 St., Santa Monikoje.

• **Solistai Birutė Dabšienė**, Antanas Pavasaris ir pianistė Raimonda Apeikytė balandžio 26 Calgary, Kanadoje dalyvavo šio miesto 100 metų sukaktuviniame koncerte. Juos ten pakvietė Calgary miesto burmistras.

• **Teis. Stasys Paltus**, žinomas Los Angeles lietuvių veikėjas, paskutiniame Radijo Valandėlės Klubo susirinkime išrinktas pirmininku. Iki šiol šias pareigas ėjo Stasė Pautienienė.

Boston

VASYLIŲŲ PAVASARINIS KONCERTAS

Sekmadienį, gegužės 4 d. Bostone Mažojai Jordan Hall salėje įvyks Izidoriaus ir Vytenio Vasylių koncertas. Šį kartą bus didelė naujiena. Vietoj įprasto Vasylių dueto, bus trio. Pereitais metais kompozitorius Julius Gaidelis parašė fortepijoninį trio, bene pirmą tremtįje, Lietuvoje berods tik Stasys Vainiūnas tėra parašęs trio. Tad ir visą programą reikėjo priderinti prie šio veikalo. Čelistė Joyce Irons, pedagogė iš tos pačios mokyklos, kur dirba Izidorius Vasyliūnas, būtent, Community Music Center of Boston, yra pakviesta dalyvauti šioje programoje. Šalia Juliaus Gaidelio stambaus dramatinio veikalo bus atlikta Mozarto trio C dur ir Mendelsohno trio D moll.

IDOMI PASKAITA

Santa Monikos Amerikos Lietuvių Klubas kviečiama Dr. Marija Gimbutienė kalbės tema: "Senosios Europos Dievai ir Deivės". Paskaita bus iliustruota skaidrėmis ir įvyks š. m. balandžio mėn. 27 dieną, sekma-

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATŲ MOKAMĄ:
7 1/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.L.C.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330
Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.
Juozas Gribauskas, vedėjas

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANĄ BURŠTEINĄ

Tel. 263-5826
(įstaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor
Chicago, Ill. 60601

A. A.

DOMINIKAI GRIGIENEI

mirus, jos dukrai p. STASEI BALTRUKĖNIENEI ir visai BALTRUKĖNŲ šeimai gilią užuojautą reiškiau

Jonas P. Vaičaitis